1851. N°. 143.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 28 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 27 November.

L. l. Dingsdag zijn voor de bekende zaak van het Huiszittenhuis, bij Z. M. den Koning ten gehoore geweest, om Z. M. te verzoeken om alsnog de schikking te doen goedkeuren waaromtrent men bij beide partijen was overeengekomen, doch wier bekrachtiging H. H. Gedep. Staten gemeend hebben te moeten weigeren, eene Commissie uit den Stedelijken Raad bestaande uit de HH. A. H. v. d. Boon Mesch, H. Cock, A. Hartevelt Jz., J. v. d. Hoeven en P. H. Baron Taets van Amerongen. Uit den Kerkeraad de HH. H. Fangman, J. F. C. Moltzer, J. F. v. Oordt JWz. en J. H. Scholten.

Voorts nog uit de onderteekenaren van een verzoekschrift aan Z. M. door een aanzienlijk aantal ingezetenen aangeboden de HH. H. R. de Breuk, M. Goutée, P. v. Geer, A. T. L. Rouwenhorst Mulder en P. L. Tichler.

Z. M. heeft die Commissiën met de meeste welwillendheid ontvangen. Het ligt echter in den aard der zake dat men hier niet terstond een beslissend antwoord kon verwachten. Zoodra dit gegeven zal zijn, zullen wij het onzen Lezers mededeelen.

— Eenige visschers van Urk hebben in de nabijheid van het Vlie een cachelot of walvisch gevangen, die 70 voet lang en 40 voet dik is, de staart is 14 voet breed.

'sGRAVENHAGE, 27 November.

Z. M. heeft benoemd tot Substituut-Griffier bij de Arrond. Regtbank te Gorinchem Mr. J. van Tienhoven, thans Procureur bij die Regtbank.

— H. K. H. de Prinses Marianne der Nederlanden heeft aan de onderscheidene Armbesturen alhier, als ook te Voorburg, weder de gewone ondersteuning verleend, en voor de weduwen en weezen te Scheveningen van de verongelukte pink, f 100 geschonken.

— Eergisteren zijn door den Heer Burgemeester, ingevolge uitnoodiging van den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan de Heeren J. Bles, C. Kruseman en L. Meijer, allen alhier woonachtig, de gouden medailles, welke hier door de Belgische Regering, ten gevolge der onlangs te Brussel gehoudene Tentoonstelling van kunstvoortbrengselen zijn toegewezen, op het Raadhuis plegtig uitgereikt.

— Het herstellen van de beschadigde rolbrug over de ringvaart van het Haarlemmermeer en het beweegbaar stellen van deze brug op eene burrie of stelsel van rollen, in plaats van op de bestaande wielen, is onder nadere goedkeuring aangenomen door den Heer J. Verbeek voor f 2000.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Dingsdag 25 November.

De Voorzitter deelt mede, dat tot rapporteurs over het wetsontwerp tot ratificatie van het tractaat met Pruissen over den sluikhandel benoemd zijn de Heeren Heemskerk, Hoffman, Jespers, de Fremery en Blussé.

Daarna is beraadslaagd over de afzonderlijke artikelen van Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting (*Justitie*). Bij de behandeling van art. 6, tractementen der presidenten enz., ontwikkelt de Heer van Goltstein zijne zienswijze over de behoefte aan eene nieuwe inrigting van de regterlijke magt en betoogt het noodzakelijke eener herziening ten deze, die door de Grondwet voorgeschreven is. De regtsbedeeling, zegt hij, is in ons Land zoo omslagtig en kostbaar, dat velen van den toegang tot het regt moeten afzien.

De Minister van Justitie is het in vele opzigten met den spreker eens, maar kan hem bij deze gelegenheid op al die punten niet volgen. Hij zal dan ook het door den spreker voorgestaan stelsel, evenmin als eenig ander, met de aangeboden voordragt vergelijken, maar alleen zeggen dat hij zeer verlangt de gevoelens der meerderheid wegens den Hoogen Raad te kennen. Daarna wordt het artikel zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Art. 11, bureau- en locaalbehoeften van den Hoogen Raad, voor de provinciale geregtshoven enz., wordt na langdurige beraadslaging aangenomen met 49 tegen 10 stemmen.

Bij art. 12, tractementen van den President en de Leden, mitsgaders van den Advokaat-fiscaal, den Griffier enz. bij het Hoog Militair Geregtshof, geeft de Heer van der Heyden in overweging, of die inrigting niet, bij transitoiren maatregel, op te heffen en voorloopig bij de provinciale geregtshoven over te brengen ware, tot aan de invoering der regterlijke organisatie. Ook vraagt hij of aan art. 5 der Grondwet voldaan is door de indiening van het ontwerp op de regterlijke organisatie, waarin de herziening der militaire regtspleging niet is begrepen. Ook de Heer van der Linden spreekt over dit punt, en wil bezuiniging op de militaire strafwetgeving, hetwelk, zijns inziens, zonder inbreuk te maken op de geregelds dienst geschieden kan. De Minister antwoordt op dit een en ander, hoe men, zoolang de wet bestaat, waarop bij ons de militaire regtspleging rust, in geene vergelijking met andere Landen over meerdere of mindere kostbaarheid treden kan, en dat de tweede spreker niet heeeft aangetoond, op welke wijze hij de door hem verlangde bezuiniging zou kunnen bewerkstelligen. Het artikel is vervolgens aangenomen met 44 tegen 20 stemmen. Zonder beraadslaging worden de artt. 13—15 aangenomen.

Op art. 16, algemeene geregtskosten, meent de Heer Borret, dat de Minister bezuiniging kan aanbrengen, zonder dat aan den eersten eisch van een goed, geregeld en krachtig bestuur wordt te kort gedaan, maar nadat de Minister gezegd had waarom hij te dezen opzigte met den spreker verschilde, is ook dat artikel aangenomen.

Art. 17, tractementen en toelagen van Directeurs, Commissarissen en Dienaren van Policie, geeft aanleiding tot langdurige woordenwisseling, en de Heer Ypey draagt als amendement voor, dien post met f 6000 te verminderen, door weglating der Directeuren van Policie te Amster- en Rotterdam. Namens de meerderheid der Commissie van rapporteurs zegt de Heer Godefroi, dat hij zich niet met dit amendement kan vereenigen, maar oordeelt dat op de Staatsbegrooting geene uitgaven hoegenaamd voor Directeurs, Commissarissen, Inspecteurs of Dienaren der Policie moeten voorkomen. Indien er grond bestaat om, bij gemis van middelen eener gemeente, aan deze eene subsidie toe te kennen, dat zou dit uit het hoofdstuk van Binnenlandsche Zaken moeten geschieden. De Heer van Heiden Reinestein integendeel oordeelt het aanwezig zijn eener algemeene Rijkspolicie noodzakelijk, en is uit dien hoofde tegen het amendement van den Heer Ypey.

De Heer Provo Kluit vereenigde zich met de denkbeelden der Commissie van rapporteurs en zal tegen het geheele artikel stemmen. Later in zijne rede beweert hij dat eene goede organisatie van het geheele policiewezen in dit Rijk kan worden tot stand gebragt, die niet meer dan één millioen zou behoeven te kosten, waardoor zes à zeven tonnen gouds zouden worden bespaard en de klagten over den slechten toestand der policie op vele plaatsen zouden ophouden. Als de Kamer den voorgedragen post mogt verwerpen zou er welligt eenige moeijelijkheid ontstaan, maar uit den weg kunnen worden geruimd, door het reglement voor de directeuren van policie voor een jaar door de wet te bestendigen.

De voortzetting der beraadslagingen wordt op morgen ten 11 ure bepaald.

Zitting van Woensdag 26 November.

In deze zitting zijn de beraadslagingen voortgezet over Hoofdstuk IV. (*Justitie*) der Staatsbegrooting voor 1852, en wel over art. 17, betrekkelijk de policie. De Heer Ypey heeft het gisteren door hem aangeboden amendement ingetrokken en verklaard dat hij, bij nadere overweging, besloten heeft zich te vereenigen met het voorstel van de Commissie van rapporteurs om art. 17 geheel te doen vervallen. — De Heer Schooneveld heeft namens de minderheid dier Commissie de wenschelijkheid betoogd, om dat art. te behouden. — De Heer Hengst heeft den Heer Provo Kluit beantwoord. — De Heer de Man verlangt mede de weglating van het art. — De Minister van Justitie heeft in eene uitgebreide rede betoogd, dat er allezins eene Rijks-Policie aanwezig is; dat er een gezag bestaat waaronder die policie werkzaam is; dat de ondervinding bijzondere organen voor die policie noodig maakt; dat zij vooral behoort te werken in de twee grootste steden en zeehavens van het Rijk; dat er behoefte bestaat ze daar te behouden en dat de omstandigheden waarin wij verkeeren, vooral met het oog op het Buitenland, het wenschelijk maakt de aanvrage der Regering in te willigen. De Minister hecht aan den steun dien de Directeuren van Policie aan de Rijks-Policie kunnen geven. Voor het oogenblik kan de Regering daardoor in de behoefte voorzien.

De Heeren Godefroi en Provo Kluit hebben andermaal het systeem van den Minister bestreden en zijne nadere gegevene ophelderingen wederlegd. Hunne stelling blijft: Er bestaat in den tegenwoordigen stand der wetgeving en na aanneming der gemeentewet geen wettelijke regeling van Rijks-Policie en daaruit volgt dat hunne bezoldiging niet op de Rijksbegrooting kan worden gebragt. De Gemeenteraden van Amsterdam, Rotterdam en 's Hage hebben wel is waar de bezoldiging dier ambtenaren van de gemeentelijke begrooting

afgenomen, maar dat was omdat zij zagen dat de Regering het traktement op de Staatsbegrooting had gebragt; daaruit is echter niet af te leiden, dat die Directeuren, zoo zij noodig zijn, geen gemeente-ambtenaren zouden wezen.

De Minister en de Heer van Hall hebben die meening bestreden, van oordeel zijnde dat er werkelijk Rijks-Policie bestaat en moet bestaan.

Eindelijk werd het art. 17, waarop de traktementen der Directeuren van Policie te Rotterdam en Amsterdam waren uitgetrokken, en tot verwerping waarvan de Commissie van rapporteurs had geadviseerd, verworpen met 45 tegen 20 stemmen.

De volgende artt. 18—29 geven tot weinig beraadslaging aanleiding en worden achtervolgens aangenomen. Art. 30 geeft grond tot bespreking van het cellulair stelsel; in verband tot de vraag of men nu reeds meerdere sommen daarvoor zal uittrekken, nu er ook bij de Regering eenigermate onzekerheid bestaat omtrent de doelmatigheid van dat stelsel. — Het art. wordt aangenomen met 39 tegen 26 stemmen.

Art. 31—34 worden mede aangenomen en daarna insgelijks het geheele IVde Hoofdstuk met 48 tegen 17 stemmen. Tegen de Heeren: Zijlker, Hengst, van der Heyde, van Hoëvell, Wintgens, Bachiene, Sloet, Metman, Westerhoff, Huguenin, Hugenholtz, Jongstra, van der Linden, Lom de Berg, de Fremery, Ten Cate en de Moraaz.

Morgen ten 11 ure behandeling van Hoofdstuk V. (*Binnenl. Zaken*).

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van Dingsdag 25 *November.*

In deze zitting zijn voortgezet en ten einde gebragt de beraadslagingen over het ontwerp-reglement voor het waterschap de Overwaard. De zitting is verdaagd tot heden avond ten zes ure, als wanneer een aanvang zal worden gemaakt met de beraadslagingen over het ontwerp van voorloopige verordeningen voor de zamenstelling van het bestuur van den Alblasserwaard.

Zitting van Dingsdag avond 25 *November.*

Heden avond is beraadslaagd over de voorloopige verordening voor de zamenstelling van het bestuur van den Alblasserwaard. Beide ontwerpen zijn aangenomen en zullen aan den Koning ter goedkeuring worden gezonden.

Op voorstel van den Heer van Vollenhoven is besloten, morgen de werkzaamheden aan te vangen met de behandeling der gewijzigde artikelen in het reglement van Schieland, waarmede de Commissie gereed is.

Zitting van Woensdag 26 *November.*

Is ingekomen een adres van Hoogheemraden van Oukoop, houdende bezwaren tegen het ontwerp voor de opheffing van het hoogdijksbestuur van Stein en Willens. — Gesteld in handen der Commissie, in wier handen het ontwerp is gesteld.

De volgende rapporten van Commissien zijn ontvangen, als: 1°. op het verzoekschrift der gecombineerde droogmakerijen; 2°. op het voorstel van Gedeputeerde Staten, tot magtiging om, bij nalatigheid van waterschappen in de uitvoering van werken, deze ten koste dier waterschappen te doen vervaardigen; 3°. op het voorstel van Gedeputeerde Staten betrekkelijk de zeeweringen, en 4°. op het voorstel van Gedeputeerde Staten: *a.* voor eene vereeniging van de landen, gelegen tusschen de rivieren de Lek en de Waal en Gelderland onder één dijksbestuur, en *b.* voor de opheffing van het hoogdijksbestuur van Stein en Willens. De behandeling dier onderwerpen zal nader worden bepaald.

Aan de orde is de behandeling van het nader voorstel der Commissie, betreffende het reglement voor het Hoogheemraadschap van Schieland. De Commissie stelt als beginsel voor, overal waar van hoofdingelanden sprake is, daarbij te voegen hoofdingelanden-plaatsvervangers, en alzoo te benoemen 12 hoofdingelanden en een gelijk getal plaatsvervangers. Alle 24 zouden stem hebben, en de voordragt tot benoeming en ontslag hebben. Zij die na de hoofdingelanden de meeste stemmen bekomen hadden, zouden zijn plaatsvervangers. Bij staking van stemmen, zou de onderdom, bij gelijkheid van jaren, het lot beslissen. Dit beginsel is door de vergadering aangenomen, en in dien zin zijn de verschillende artikelen van het reglement gewijzigd.

Vervolgens zijn de gewijzigde artt. 1—44 van het ontwerp-reglement voor het Hoogheemraadschap van Schieland aangenomen.

Heden avond heeft de Voorzitter kennis gegeven, dat er in is gekomen een voorstel van drie leden, strekkende tot herziening van art. 73 van het bereids gearresteerde reglement op den Overwaard. Na eenige beraadslaging over de competentie of incompetentie van dit voorstel is besloten het op morgen aan de orde te stellen. Daarna zijn de beraadslagingen over de gewijzigde redactie van sommige artt. van het reglement van Schieland hervat, en achtervolgens aangenomen de artt. 45, 49, 51, 55, 60, 73, 124, 130, 144 en 167.

Vervolgens zijn beraadslagingen gevoerd over art. 172, houdende: hoedanig zal worden gehandeld wanneer de bevelen der algemeene vergadering niet zullen worden uitgevoerd. Na langdurige beraadslagingen deswege is het voorstel der Commissie met 21 tegen 19 stemmen aangenomen, doch in aanmerking genomen, dat dit getal onvoldoende is om een wettig besluit te nemen, zoo is de vergadering verdaagd tot morgen ochtend ten elf ure.

AMSTERDAM, 26 November.

Op eene verkooping van schilderstukken gisteren alhier in het Huis met de Hoofden gehouden, hebben sommige meesterstukken aanzienlijke prijzen opgebragt, als: J. Lingelbach, Levantsche Zeehaven, *f* 1005; W. van Mieris, de Wildverkooper en de Keukenmaagd, *f* 1725; A. Pijnacker, Landschap, *f* 2135; P. P. Rubens, Maria Magdal. voor Christus, *f* 4950; Jan Steen, de Rederijkers, *f* 1955; Ph. Wouwerman, Winter-Landschap, *f* 1995; en onder de werken van hedendaagsche meesters: J. L. Cornet, Woonvertrek van Vondel, *f* 510; G. J. J. van Os, Fruit- en Bloemstuk, *f* 1600. Het gezamentlijke bedrag der opbrengst van de 12 nommers is ongeveer *f* 27,800.

— Dezer dagen overleed in het 75ste jaar zijns levens, na eene langdurige en pijnlijke ongesteldheid de Heer Mr. Willem Jan Baron van Dedem, President der voormalige Ridderschap van Overijssel. Zijn naam, teregt beroemd door de stichting van het schoone kanaal, waardoor aan Overijssel eene rijke bron van welvaart werd geopend, zal in de geschiedenis van ons gewest eene eervolle bladzijde beslaan, en de verre naneef zal bij het genot der weldaden, door zijne grootsche onderneming in het leven geroepen, het aandenken zegenen van den genialen man, wiens leven door vele tegenspoeden werd gekenmerkt, en die dikwijls voor zijne groote opofferingen slechts miskenning inoogstte.

NIJMEGEN, 25 November.

Zondag avond zijn op den Rhijn, 3 uren boven Dusseldorf, de stoomboot N°. 24 der Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij en eene boot van de Dusseldorpsche Maatschappij zoodanig tegen elkander gevaren, dat van de N°. 24 de raderkast en keuken geheel is afgestooten, terwijl aan de Dusseldorfsche boot de voorsteven is verbrijzeld en deze buitendien veel schade heeft bekomen. De schok was zoo hevig, dat op beide booten de grootste verwarring ontstond, terwijl de timmerman van de N°. 24 over boord viel en verdronk. De stoomboot N°. 24 is dadelijk naar Dusseldorf teruggekeerd en aldaar behouden aangekomen. Aan het manmoedig gedrag van den Kapitein der N°. 24, C. Verwey, is het te danken, dat er niet veel menschelevens te betreuren zijn.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 25 November.

De teregt aldus genoemde matigheids-apostel Matthew, die sedert twee jaren onafgebroken in de Vereenigde Staten werkzaam was, is den 8sten November van New-York naar Europa teruggekeerd. Hoewel meer dan 60 jaren oud en van eene zeer zwakke gezondheid, bezocht hij in die twee jaren vijfentwintig staten, drie honderd der voornaamste steden van de unie, en won meer dan een half millioen leden voor het genootschap. Hij reisde in het geheel zevenendertig duizend mijlen af; voegt men hierbij zijne twee zeereizen over den Atlantischen Oceaan, dan heeft hij bijna tweemaal den omvang van de aarde afgelegd.

BELGIE.

BRUSSEL, 26 November.

In de zitting van gisteren heeft de Senaat met 26 tegen 25 stemmen het artikel der wet op de successie in de regte lijn verworpen, waarbij de schenkingen, bij het leven aan godsdienstige gestichten gedaan, gelijk worden gesteld met dergelijke testamentaire bepalingen.

— In het dorp Vollezeele is een pachter overleden, die 99 jaren bereikt had; zijne weduwe met wien hij 78 jaren gehuwd is geweest, is ook 99 jaren oud, en in het volle bezit van hare geestvermogens. Een hunner dochters heeft reeds sedert 8 jaren haar 50-jarige huwelijksfeest gevierd.

— In den nacht van den 25sten kon een goederen trein van Douai naar Rijssel tegen den sterken wind niet opwerken en moest op den weg blijven staan. De lichten waren uitgegaan en geene seinen konden worden gedaan, toen de snelheids-trein van Parijs in volle vaart aankwam. De locomotief kwam met den stilstaanden trein in botsing, vernielde eenige goederen-wagens, doch viel toen gelukkig op zijde. Een conducteur heeft het been gebroken en den schouder gekwetst. De overigen zijn er onbezeerd afgekomen.

SARDINIE.

TURYN, 12 November.

Tegelijkertijd met de grondlegging van een Protestantsch bedehuis is een Protestantsch dagblad verschenen onder den titel van: *de Goede Tijding.*

Het dagblad *Armonia*, een orgaan der ultra-katholieke partij, behelst een protest van den Bisschop van Saluzzo van den 6den October, aan den Koning gerigt, tegen het oprigten van dit kerkgebouw. Die Bisschop is, gelijk men weet, sedert eenigen tijd door de Regering, wegens verzet tegen hare bevelen, van zijn zetel verwijderd.

SARDINIE.

Op dit eiland is in de omstreken der golf van Palmas, aan den zuidwestelijken uithoek, een rijke en zeer uitgestrekte steenkolenmijn ontdekt. De steenkolen zijn, bij een op last der Regering ingesteld onderzoek, gebleken te zijn van eene voortreffelijke soort, zoodat al de stoombooten, welke de noordelijke kusten der Middellandsche Zee bevaren, zich voortaan aldaar rijkelijk zullen kunnen voorzien.

TOSCANE.

Te Florence was een wijd uitgestrekte zamenzwering ontdekt en zoowel aldaar als in eenige andere plaatsen waren onderscheiden personen in hechtenis genomen.

HANOVER.

24 November.

De Koning heeft onverwacht het Ministerie Münckhausen ontbonden. Dit maakt te meer opzien, omdat hij vóór een paar dagen bij zijn uitgegeven patent, verklaard had, al de wereldlijke en geestelijke dienaren in hunne posten te bevestigen. De Koning heeft een Ministerie gevormd aan welks hoofd de Heer van Schele staat met de portefeuille van Buitenl. Zaken. Deze verandering schijnt geheel in den zin te zijn van de behoudende partij, zoodat men eene geheele hervorming van het staatsbestuur, in dien zin te gemoet ziet. De Kamers moeten den 3den December bijeenkomen, doch zoo men meent, om dadelijk te worden ontbonden.

RUSLAND.

PETERSBURG, 15 November.

Eergisteren is de eerste trein met reizigers langs den spoorweg van hier naar Moskou vertrokken. Voortaan zullen dagelijks uit de beide hoofdsteden twee treinen voor reizigers en vier treinen voor pakgoederen vertrekken, welke den afstand van 674 werst [de werst, iets grooter dan de Ned. mijl of kilometer, is ruim 12 minuten gaans, zoodat de 674 werst ruim 135 uren bedraagt,] zullen afleggen: de eerste in 18, de tweede in 48 uren. Elke 75 werst, of 15 uren, die dus bij den sneltrein in 2, bij den anderen in 5 uur en 20 minuten zullen worden afgelegd, zullen de locomotief en de conducteur verwisseld worden. Langs den weg is een dubbele telegraaph aangelegd, de eene voor de correspondentie van het gouvernement en van bijzondere personen, de andere uitsluitend voor de spoorwegdienst.

OOST-INDIE.

Omtrent de expeditie in het Palembangsche deelt de *Delftsche Courant* het volgende mede:

Den 30sten Augustus zijn de Nederlandsche troepen, onder de bevelen van den Luit.-Kolonel de Brauw, naar het tooneel des oorlogs in de bovenlanden opgerukt. Het gold hier de ontzetting van het fort Tebing Tingie, alwaar door de oproerlingen de communicatie gestremd werd.

Op denzelfden dag werden uit Batavia nog de 2de en 3de kompagniën van het 7de bataillon Infanterie, te zamen 300 man tellende, met stoomvaartuigen naar Palembang geëxpedieerd. Men dacht algemeen, dat de onlusten een meer ernstig aanzien begonnen te krijgen, en dat de twee nog overgeblevene kompagniën van het zoo even genoemd bataillon, hunne kameraden spoedig ten strijd zouden volgen.

Omstreeks het midden van de maand September kan men met den vijand handgemeen geweest zijn. Tot op 27 September waren te Batavia geene verdere berigten ingekomen.

Ook deelt het *Handelsbl.* van heden daaromtrent nog den volgenden bijzonderen brief mede: De onrustige beweging onder de bevolking in de bovenlanden van Palembang, is op ver na niet onderdrukt; de gemeenschap van de hoofdplaats tot Lahad is grootendeels gestremd, het in die landen gelegen Tibie Tingie is genoegzaam ingesloten, in weerwil van de naar Palembang gezonden krijgsmagt, onder bevel van den Majoor Meiss, heeft de de Luitenant-Kolonel de Braauw, aan het militair departement geschreven en meer krijgsmagt gevraagd; dien tengevolge zijn twee kompagnien infanterie van Batavia per stoomboot naar Palembang vertrokken.

Inmiddels heeft de overste de Braauw zich met troepen op praauwen ingescheept, ten einde Tibie Tingie te ontzetten en te bevrijden.

De Kapitein Lindeman is van Palembang met krijgsmagt opgerukt naar Lahad; tot den 30sten Sept. is nopens den togt onzer troepen nog geen berigt te Batavia bekend.

In de Lampongsgewesten, schijnt het almede onrustig te zijn, [derwaarts] is ook eene kleine versterking van krijgsvolk gezonden.

Met uitzondering van het vorenstaande is er op alle andere buitenposten van onze Oost-Indische bezittingen volkomen rust en vrede.

PROGRAMMA VOOR HET JAAR 1851.

Bestuurders van het Haagsche Genootschap tot verdediging van de Christelijke godsdienst hebben, in hunne vergadering van den 13^{den} October dezes jaars en volgende dagen, uitspraak gedaan over twaalf bij hen ingekomene antwoorden op onderscheidene prijsvragen.

Eerst namen zij in overweging de zes door hen ontvangene verhandelingen over de vraag: »Is het echt Christelijk leven, geheel of grootendeels, afhankelijk van de eene of andere rigting in de Godgeleerde Wetenschap." Het waren drie Nederduitsche met de zinspreuken: N°. 1. »Waar is de wijze" enz. N°. 2. »*Ὁ ἀκολουθῶν ἐμοί*" enz. N°. 3. »*Αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος ζωή*" enz. en drie Hoogduitsche met de zinspreuken: N°. 4. »Das Verhältniss des Christl. Lebens" enz. N°. 5. »*Πᾶς ὁ πιστεύων, ὅτι Ἰησοῦς*" enz. en N°. 6. »*Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς*" enz., welke alle zijn afgekeurd.

Vervolgens werd er uitspraak gedaan over twee Hoogduitsche verhandelingen, betreffende de vraag: »Hoedanige oorsprong moet, op grond, zoo van vroegere onderzoekingen, als van hetgeen in den laatsten tijd aan het licht is gebragt, toegekend worden aan de verschillende verzamelingen en recensien der brieven van Ignatius? En welke waarde hebben zij voor de juiste beoordeeling van den inhoud en de vroegste lotgevallen van de leer des Christendoms?" De eene met de zinspreuk: »*Πάντα εἰς τιμὴν Θεοῦ γινέσθω.*" De andere verhandeling met de zinspreuk: »Difficilis est indagatio veritatis," mede afgekeurd.

Nu kwamen ter tafel drie Nederd. verhandelingen over de vraag: »Hoe hebben zich de schrijvers van het N. Testament de *opstanding der dooden* en *het toekomend oordeel* voorgesteld; en wat hebben wij van beide deze leerstukken, bij eene behoorlijke onderscheiding van hetgeen de inkleeding en het wezen betreft, te gelooven?" De eene met de zinspreuk: »Allen vatten het woord niet" enz., de andere, met de zinspreuk: »*Ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει*, ofschoon als tweede proeve ter beantwoording aangeboden en de derde met de zinspreuk: »Hebr. VI: 1, 2," zijn mede afgekeurd.

Eene Hoogduitsche verhandeling met de zinspreuk: »Der Pantheïsmus vermag weder das Etnische enz." betrekkelijk de Prijsstof: »Eene verhandeling, inhoudende een beknopt en grondig overzigt van den gang, dien het dusgenoemde Pantheïsme in de verschillende stelsels der Wijsgeeren genomen heeft, en eene naauwkeurige vergelijking van het Pantheïstische en het Christelijke Godsbegrip," werd mede ter zijde gelegd.

De volgende prijsstoffen worden op nieuw ter beantwoording voor den 15^{den} December 1852 opgegeven:

I. Een historisch onderzoek naar den aard en den oorsprong van het Presbyteriale stelsel in de Hervormde kerk; naar de uitbreiding, beperking of wijziging, daaraan in de verschillende landen te beurt gevallen; en naar den invloed, welken het te onzen tijde in de Protestantsche kerken heeft.

II. Tafereelen uit de Nederlandsche kerkgeschiedenis, in levensschetsen der personen, wier werkzaamheid, sedert de zestiende eeuw, op de Christelijke kerk en het Christelijke leven, hetzij in, hetzij buiten ons Vaderland, van den meesten invloed geweest is.

Het genootschap verlangt deze tafereelen in die orde en in zulk een getal, als voldoende is, om de verschillende rigtingen en toestanden van het Christendom in Nederland te kenmerken; en voorts, dat deze tafereelen zich door degelijkheid van onderzoek, door aesthetischen vorm en ook door beknoptheid aanbevelen.

III. »Eene verhandeling, inhoudende een beknopt en grondig overzigt van den gang, dien het dusgenoemde Pantheïsme in de verschillende stelsels der wijsgeeren genomen heeft, en eene naauwkeurige vergelijking van het Pantheïstische en het Christelijk Godsbegrip.

Vóór 1 September 1853 wacht het genootschap antwoorden op de volgende, insgelijks bij vernieuwing opgegevene prijsstoffen:

I. »Eene verhandeling over den aard, de geschiedenis en de waarde der bijbelsche cosmogonie, waarin deze ontwikkeld, in hare verschillende opvattingen onder de Christenen nagespoord en met de resultaten der nieuwere wijsgeerte in vergelijking gebragt worde."

II. »Hoedanige oorsprong moet, op grond, zoo van vroegere onderzoekingen, als van hetgeen in den laatsten tijd aan het licht is gebragt, toegekend worden aan de verschillende verzamelingen en recensiën der brieven van Ignatius? En welke waarde hebben zij voor de juiste beoordeeling van den inhoud en de vroegste lotgevallen van de leer des Christendoms?"

Ook heeft het genootschap besloten drie nieuwe prijsstoffen op te geven.

Vóór 15 December 1852 wordt er ingewacht: »Een godsdienstig leesboek, waarin eene redelijke en gemoedelijke denkwijze aangaande den inhoud van het Evangelie, tegenover eene dogmatisch-mystische rigting, naar de behoefte des tijds, helder in het licht wordt gesteld en ernstig aangeprezen."

Aan de schrijvers wordt de keuze van den meest uitlokkenden en onderhoudenden vorm zeer aanbevolen.

Vóór 1 September 1853 verlangt het genootschap ook de twee volgende vragen beantwoord te zien:

I. Daar het evangelische denkbeeld van het geestelijk priesterdom aller Christenen veelal in de Christelijke kerk is voorbij gezien en thans daarentegen dermate overdreven wordt, dat zulks ten nadeele, zoo niet ter ontbinding der kerkgenootschappen zou kunnen leiden, vraagt het genootschap:

»Hoedanig behoort de werking te zijn van hetgeen men thans *inwendige zending* noemt, zal deze aan het evangelisch denkbeeld van het geestelijk priesterdom beantwoorden? En in hoeverre is zoodanige vereeniging tot vrije werkzaamheid, met de behoeften en belangen der gevestigde kerkgenootschappen overeen te brengen en te verbinden?"

II. »Een oordeelkundig, maar beknopt overzigt der geschiedenis van het Roomsch-katholicisme in Nederland, sedert den tijd dat de Hervormde kerk daar gevestigd is geweest."

Voor een onbepaalden tijd blijft uitgeschreven de vraag over eene apologetische bibliotheek en die over de rigting van de apologetiek des Christendoms. Het genootschap verlangt namelijk:

I. »Eene apologetische bibliotheek, dat is: eene volledige en wetenschappelijk geordende opgave en beknopte letterkundige geschiedenis der grootere en kleinere apologetische schriften, van de vroegste tijden des Christendoms tot op onze dagen."

II. »Eene vergelijking van de rigting, welke de apologetiek des Christendoms in latere dagen genomen heeft, met die van vroegere eeuwen, waarbij hare oorzaken en gevolgen worden in het licht gesteld."

Op de voldoende beantwoording van al de bovenstaande prijsvragen, wordt de verhoogde eerepenning van vier honderd gulden uitgeloofd, met vrijlating aan de schrijvers, om de waarde geheel of gedeeltelijk in geld te ontvangen.

Bij het genootschap is niet meer ontvangen dan ééne Hoogduitsche verhandeling over het communisme met de zinspreuk: »*Μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος*" enz.

Voorts moeten de verhandelingen, op de bekende voorwaarden, gezonden worden aan den Medebestuurder en Secretaris des Genootschap, W. A. van Hengel, Theol. Doct. en Prof. te Leyden.

KERKNIEUWS.

Door den Kerkeraad der Nederd. Hervormde gemeente te Nijmegen, werd ll. Zondag, uit het vroeger medegedeelde twaalftal van Predikanten, het volgende zestal geformeerd: DD. Sluyter, te Zalk; Hooykaas Herderschee, te Edam; Cats Wor, te Enkhuizen; Beets, Theol. Dr. te Heemstede; Brouwer, te Oudkerk en Roodkerk; en Coolhaas van der Woude, te Nieuw Beerta.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 24sten November de Heer J. W. van Uildriks, van Winschoten, in de Regten, met *Theses*.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, op Zaturdag den 29sten November 1851, des namiddags ten $1\frac{1}{2}$ ure.

215de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

15de Trekking. No. 9451 een prijs van *f* 50,000. No. 17542 een prijs van *f* 2,500. No. 4955 een prijs van *f* 1,500. Nos. 4371, 7155, 15085 en 18956 ieder een prijs van *f* 1,000.
16de » No. 19052 een prijs van *f* 1,000 en premie van *f* 80,000.

In ons vorig nommer staat bladz. 1, kol. 1, regel 21 v. o.: *de Huybert eerste Edele van Zeeland*, lees: *een der eerste Edelen en Raadpensionaris van Zeeland.*

ADVERTENTIEN.

Voor de deelneming betoond bij het overlijden van onze waarde Tante en Behuwd-Tante, betuigen wij onzen opregten dank.

J. SPERNA WEILAND,
M. A. SPERNA WEILAND,
Geb. WINTERSTEYN.

Door de heusche bereidvaardigheid en welwillende medewerking van den Kerkeraad der Doopsgezinde gemeente alhier, ziet zich de Commissie voor het Muziekgezelschap **Sempre Crescendo** in staat gesteld, bij deze aan het Publiek bekend te maken, dat met intrekking van het in de *Leydsche Courant* van 21 Nov. ll. geadverteerde, het **CONCERT** ten behoeve der **algemeene armen** dezer Stad, zal plaats hebben op *Dingsdag den 9den December* 1851, des avonds ten 7 ure, in de Kerk der Doopsgezinde gemeente alhier.

De Inteekenlijsten zullen zoo spoedig mogelijk worden rondgezonden, en de Entree-Kaartjes à *f* 1,49 tegelijk bij het teekenen worden afgegeven.

Programma's zullen op den avond der uitvoering aan het gebouw voorhanden zijn.

De Commissie voornoemd,
J. TIELENIUS KRUYTHOFF, *President.*
L. H. KOOLHOVEN, *Secretaris.*

De bekende en onbekende Schuldeischers in het Faillissement van J. H. REMMERS, *Kunstdraaijer en Koopman in Kramerijen*, te *Leyden*, worden **Opgeroepen** tot bijwoning der tweede Vergadering tot Verificatie hunner Schuldvorderingen, welke volgens bevel van den Regter-Commissaris J. F. PRINGLE, zal gehouden worden op Woensdag 10 December 1851, des morgens te 11 ure, ter Vergaderkamer der Arrondissements-Regtbank aldaar.

Mr. P. VAN BEMMELEN, *Curator.*

Op last van Mr. PRINGLE, *Regter-Commissaris* in het **Faillissement** van FRANCISCUS STAPPERS, *Koek- en Banketbakker, Slijter en Winkelier*, te *Leyden*, worden al de bekende en onbekende Schuldeischers in bovengenoemd Faillissement, de Bevoorregte, Pand- en Hypotheekhouders daaronder begrepen, **Opgeroepen**, om, of in Persoon of bij Gevolmagtigde, te verschijnen, op *Donderdag 4 December* aanstaande, op het Raadhuis te *Leyden*, ter plaatse waar de Arrondissements-Regtbank Zitting houdt, ten einde hunne Schuldvorderingen te doen **Verifieren** en te beraadslagen over een aangeboden **Accoord.**

De Curator in voornoemd Faillissement,
Mr. JOHAN M. PRESBURG.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, bij Opbod op Zaturdag 13 December, en bij Afslag op Zaturdag 20 December 1851, des Avonds ten 6 ure, van:

No. 1. Een hecht, sterk, net betimmerd en zeer goed onderhouden HEERENHUIS, ERF EN TUINTJE, staande en gelegen te *Leyden*, aan de Noordzijde van de Breedestraat, omtrent de Vrouwesteeg, hebbende uitgang met een Poort aan de Boommarkt, bevattende het Huis drie Beneden- en vijf Bovenkamers, allen Behangen, Geplafoneerd en meerendeels van Stookplaatsen voorzien, Kabinetje, Provisiekamer, Voor- en Achterzolder en Vliering, Keuken, zeer ruime Kelder, Binnenplaats en 2 Pompen, en verder zeer vele gemakken, geteekend Wijk IV. No. 199, bij het Kadaster bekend, Sectie G. No. 48, belend aan de eene zijde het Postkantoor en aan de andere zijde het Heilige Geest Hofje.

Aangeslagen over 1851, Grondlasten . . . . *f* 65.—.
Lantaarn en Brandspuitengeld . . . . 31.20.

No. 2. Een HUIS EN ERF, te *Leyden*, aan de Hoogelandsche Kerkgracht omtrent de Wintersteeg, geteekend Wijk VII. No. 1011, Kadaster Sectie I, No. 177.

Te bezigtigen No. 1, des Dingsdags en Vrijdags van 11 tot 3 ure, op Permissie-Billetten door den Notaris af te geven, en No. 2, daags vóór en op de dagen der Veiling en Toewijzing, des Morgens van 10 tot 12 en des Namiddags van 2 tot 4 ure.

Zijnde inmiddels nadere Informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. H. OBREEN, te *Leyden*, alwaar tusschen de Veiling en Afslag, Verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van een vijfde der Verhooggelden.

De Ondergeteekende maakt bij deze bekend, dat hij zich sedert den 3den Mei l. l. te dezer stede in de Vleeschhal als **VLEESCHHOUWER** gevestigd heeft, bevelende zich nogmaals in de gunst zijner geëerde Stadgenooten minzaam aan, zullende hij alles aanwenden, wat tot eene prompte en civiele bediening vereischt wordt.

De prijs van best **Runderlvleesch** is 25 Cents de 5 Oncen.
» » » » **Runder-Biefstuk** » 27½ » » 5 »
» » » » **Runder-Haas** » 35 » » 5 »
Gewoon **Rundvleesch** » 22½ » » 5 »
Best **Kalfsvleesch** » 32½ » » 5 »

LEIDEN, 26 November 1851. D. VEILBRIEF, Jr.
Nieuwen Rhijn, Wijk VIII. No. 229.

Met Februarij aanstaande, wordt in **Huur** gevraagd een klein gemakkelijk en droog **Huis en Tuin** of **Optrek**, te *Leyderdorp aan den Rijn*, of buiten om en bij de Stad *Leyden*. Opgave van Huurprijs, ligging en overige localiteit, met Franco Brieven onder Letters A. a. 48. op Rusthoff aan de Geestbrug bij *'s Hage.*

In alle gevallen van geschokte gezondheid of bedorven bloed neme men de Pillen van Holloway.

Dit onwaardeerbaar geneesmiddel is bijzonder aanbevelenswaardig in alle gevallen van opstijgen van het bloed naar het hoofd, pijnlijk gevoel in de ledematen, zwak gestel, bedorven bloed, slaapzucht, zwijmeling, bederven maag, gebrek aan eetlust en spijsvertering enz.; het aantal dergenen welke van bovengenoemde ongesteldheden, door de *Pillen* van HOLLOWAY zijn genezen is ongelooflijk, hebbende velen, na jaren lang, vóór dien tijd, geleden te hebben, zonder genezen te kunnen worden door de grootste en meest bekende geneeskundigen, hulp gevonden bij dit onwaardeerbaar geneesmiddel. Wanneer men eenigen tijd voortgaat met het nemen dier *Pillen*, zullen zij de zwakste gestellen tot volmaakte gezondheid terug brengen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23,50.
Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.
Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 26 November.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$57\frac{7}{8}$	58	58
Dito Certificaten	» 3	»	$67\frac{7}{16}$	$67\frac{1}{2}$	$67\frac{1}{2}$
Dito dito	» 4	»	$88\frac{11}{16}$	$88\frac{3}{4}$	$88\frac{11}{16}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	$87\frac{7}{8}$	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
O. I. Leening	» 4	»	$88\frac{7}{8}$	88	88
Dito Holl. Spoorweg	»		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . .	» $4\frac{1}{2}$	»	$93\frac{1}{4}$	—	—
Haarlemmermeer	» 5	»	$103\frac{3}{4}$	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$104\frac{3}{4}$	105	$104\frac{3}{4}$
Dito dito 1828 en 1829 . .	» 5	»	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	$94\frac{1}{2}$	$94\frac{5}{8}$	[illegible]
Dito 1840	» 4	»	$87\frac{5}{8}$	—	[illegible]
Dito bij STIEGLITZ & Co. . .	» 4	»	$87\frac{1}{2}$	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign. . . .	» 6	»	$65\frac{1}{2}$	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	—	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4	»	$76\frac{5}{8}$	—	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	» 500	»	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	$15\frac{3}{8}$	—	—
Dito dito Onbep. Stukken .	» 5	»	$15\frac{3}{4}$	—	—
Dito Obligatiën	» 3	»	39	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . .	» 3	»	$35\frac{1}{8}$	$35\frac{3}{16}$	$35\frac{3}{16}$
Coupons Ardoins			8	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. .	» 5	»	$75\frac{1}{4}$	—	—
Dito	» 4	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	$69\frac{3}{8}$	$69\frac{1}{2}$	—
Dito Nieuwe	» 5	»	$76\frac{3}{4}$	$76\frac{7}{8}$	$76\frac{7}{8}$
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	$36\frac{1}{8}$	$36\frac{3}{16}$	—
BELGIE, Banc.	» $2\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	$46\frac{1}{4}$	$46\frac{5}{16}$	$46\frac{3}{8}$
BRAZILIE, 1824 100 £ . . .	5	»	$92\frac{1}{4}$	$92\frac{7}{8}$	—
PORTUGAL, te Londen	» 5	»	—	—	—
Dito dito	» 4	»	$33\frac{1}{4}$	$33\frac{5}{16}$	$33\frac{1}{4}$
VENEZUELA, ...	» $3\frac{1}{4}$	»	$34\frac{7}{8}$	—	—
MEXICO, ...	» 5	»	$22\frac{3}{4}$	$22\frac{7}{8}$	$22\frac{7}{8}$
AMERIKA, Bankactiën			$8\frac{3}{8}$	$8\frac{5}{8}$	$8\frac{9}{16}$

Braz. 1843, £ 100, 5 pCt. $89\frac{7}{8}$.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.70 à 75.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie 3 pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.